

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

**دستورالعمل اجرایی نحوه‌ی خرید و فروش ارز به صورت
اسکناس در سرفصل تأمین نیازهای ضروری (کد ۵۶)**

اداره پایش بازار ارز

ویرایش ۱۴۰۴۱۲۰۵

دستورالعمل اجرایی نحوه خرید و فروش ارز به صورت اسکناس در سرفصل تأمین نیازهای ضروری

(متناظر با کد عملیاتی (۵۶) سامانه نظارت ارز - سنا)

به استناد جزء (۱) بند (ب) ماده (۴) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۴۰۲/۰۳/۳۰ - و در راستای اجرای ماده (۱۱۴) آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۴) الحاقی قانون مبارزه با پولشویی، مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ هیأت وزیران، «دستورالعمل اجرایی نحوه خرید و فروش ارز به صورت اسکناس در سرفصل تأمین نیازهای ضروری (متناظر با کد عملیاتی (۵۶) سامانه نظارت ارز - سنا)» که از این پس در این دستورالعمل به اختصار «دستورالعمل» نامیده می‌شود، به شرح مواد و تبصره‌های آتی تصویب و ابلاغ می‌گردد.

ماده (۱) - تعاریف

در این دستورالعمل، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱. **بانک مرکزی:** بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
۲. **بانک:** شخص حقوقی دارای مجوز معتبر فعالیت بانکی از بانک مرکزی که وفق ضوابط و مقررات مربوط، مجاز به انجام عملیات ارزی است.
۳. **صرافی:** شرکتی که با مجوز بانک مرکزی تأسیس و دارای اعتبار بوده و موضوع فعالیت آن انجام عملیات صرافی می‌باشد.
۴. **سامانه سنا:** سامانه نظارت ارز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ماده (۲): بانک/صرافی موظف است اطلاعات مربوط به معاملات موضوع این دستورالعمل را همزمان با وقوع رویداد در چارچوب تعیین شده توسط بانک مرکزی، در سامانه‌های اعلامی از سوی بانک مرکزی و سامانه حسابداری مختص به صرافی، منطبق با استانداردهای حسابداری ثبت نماید.

ماده (۳): بانک/صرافی مجاز است نسبت به معامله ارز در سرفصل موضوع این دستورالعمل به نرخ مورد تقاضا و توافق متعاملین اقدام نماید.

ماده (۴): حجم خرید ارز اسکناس در سرفصل تأمین نیازهای ضروری تا سقف ۱۰,۰۰۰ یورو یا معادل آن به سایر ارزها به ازای هر کد/شناسه ملی اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی یا شماره گذرنامه معتبر اشخاص غیرمقیم

است. انجام خرید مازاد بر سقف مذکور در هر روز، منوط به ارائه اظهارنامه گمرکی یا صورت حساب سپرده بانکی معتبر و منطبق از سوی متقاضی فروش و یا اخذ تأیید بانک مرکزی خواهد بود.

تبصره: بانک/صرافی مکلفند در تمامی معاملات بیش از سقف مقرر در ماده (۴) که ارباب رجوع وجه آن را به صورت نقدی پرداخت می‌نماید، توضیحات ارباب رجوع را طبق فرم پیوست دریافت کرده و نسبت به تکمیل فرم واریز نقدی بیش از سقف مقرر اقدام نمایند.

ماده (۵): فروش ارز در سرفصل تأمین نیازهای ضروری به اشخاص حقیقی ایرانی مقیم بالای ۱۸ سال و اشخاص حقوقی ایرانی، تا سقف ۱,۰۰۰ یورو یا معادل آن به سایر ارزها به‌ازای هر ۳۶۵ روز، مجاز است. شناسایی مشتری حقیقی و حقوقی (KYC و KYB) وفق ضوابط ابلاغی بانک مرکزی، نافذ بر عملیات شناسایی مشتری و کسب و کار توسط بانک/صرافی انجام می‌پذیرد.

تبصره (۱): تغییر حجم مجاز فروش ارز موضوع این ماده به تفکیک اشخاص حقیقی و حقوقی، توسط کمیته مدیریت بازار ارز بانک مرکزی تعیین می‌شود.

تبصره (۲): مجموع فروش ارز به اشخاص حقیقی غیرایرانی در سرفصل تأمین نیازهای ضروری، تا سقف سابقه حجم خرید ارز ایشان در ۳۶۵ روز اخیر، با تطبیق شماره گذرنامه و سوابق معاملاتی ثبت‌شده در سامانه سنا، توسط بانک/صرافی مجاز است.

ماده (۶): مبلغ سقف وضعیت باز ارزی اسکناس در اسعار دلار آمریکا، یورو، درهم امارات و یوان چین برای هر صرافی و ترتیبات ناظر بر رفع وضعیت باز ارزی، توسط کمیته مدیریت بازار ارز بانک مرکزی تعیین می‌شود.

ماده (۷): تحویل ارز، به‌صورت فیزیکی (OTC) یا به روش واریز به حساب ارزی خریدار، مجاز است.

ماده (۸): موارد مسکوت در این دستورالعمل تابع قوانین و مقررات جاری کشور از جمله قانون بانک مرکزی، قانون مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم، قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، مصوبات هیأت عالی بانک مرکزی، بخشنامه‌های بانک مرکزی و سایر مقررات ذی‌ربط خواهد بود.

این دستورالعمل مشتمل بر ۸ ماده و سه تبصره، در جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۵ کمیسیون ارز بانک مرکزی به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا بوده و کلیه مقررات متقدم بر این مصوبه، متناظر با معاملات ارزی سرفصل تأمین نیازهای ضروری منسوخ می‌باشد.